

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Zdrowia

KZD.411.003.01.2022

Pani
Iwona Michalska
Dyrektor
Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki
Zdrowotnej w Jabłonie, ul. Parkowa 21. 05-110
Jabłonna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/002 – Realizacja Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19 w punktach szczepień

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Jabłonie, ul. Parkowa 21, 00-110 Jabłonna, zwany dalej: SZPZOZ.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Iwona Michalska, Dyrektor, od 8 stycznia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja udzielania świadczeń przez punkt szczepień, 2. Zamawianie, odbiór i przechowywanie szczepionek, 3. Realizacja i raportowanie procesu szczepień ochronnych przeciw COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Od daty zakwalifikowania punktu szczepień przez NFZ do Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19, zwanego dalej Programem szczepień, do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed okresem, a dotyczących okresu objętego kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Zdrowia
Kontroler	Andrzej Szpigielski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZD/4/2022 z 1 lutego 2022 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

SZPZOZ prawidłowo, tj. zgodnie z wymaganiami Narodowego Funduszu Zdrowia zorganizował i wyposażył punkt szczepień przeciw COVID-19 w Jabłonie. Badania kwalifikacyjne do szczepień oraz szczepienia prowadził personel medyczny z odpowiednimi kwalifikacjami. Szczepionki przechowywano prawidłowo.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na dopuszczeniu przez pracowników kontrolowanej jednostki do przeterminowania się 60 dawek szczepionki przeciw COVID-19.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja udzielania świadczeń przez punkt szczepień

Opis stanu faktycznego

SZPZOZ w Jabłonie zawarł dwie umowy z Mazowieckim Oddziałem Wojewódzkim NFZ na wykonywanie szczepień populacyjnych przeciwko COVID-19 w 2021 r. i 2022 r.⁴. Szczepienia przeciwko COVID-19 realizowano w dwóch lokalizacjach: w Jabłonie oraz Chotomowie. Niniejszą kontrolą objęto działanie punktu szczepień w Jabłonie, zlokalizowanym w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Jabłonie.

Punkt szczepień w Jabłonie na dzień dokonania oględzin, tj. 2 lutego 2022 r. spełniał wymagania NFZ, tj.:

- był podłączony do systemów teleinformatycznych⁵;
- wyposażenie było zgodne z wymaganiami NFZ;
- punkt szczepień został odpowiednio oznakowany;
- zapewniono separację osób szczepionych od pozostałych poprzez rozdzielenie harmonogramów przyjęć⁶;
- kwalifikacje osób wchodzących w skład zespołu, spełniały wymagania określone prawem⁷;
- zapewniono pojemniki na odpady medyczne;
- zawarto umowę z podmiotem zewnętrznym na transport i utylizację materiałów niebezpiecznych.

W punkcie szczepień w Jabłonie w 2021 r. wykonano łącznie 7603 szczepienia przeciw COVID-19, o wartości ogółem 467 920,76 zł, w tym:

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Umowę nr 07R-00-01024-21-04/06 z 27 stycznia 2021 r. na realizację świadczeń w rodzaju „choroby zakaźne i stany nadzwyczajne” w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r., w tym m.in. szczepienia przeciw COVID-19, oraz umowę nr 07R-1-00067-19-05-2020-2022 z 10 stycznia 2022 r. na realizację tych świadczeń w 2022 r.

⁵ System „P1”, tj.: „Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania zasobów cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych”, prowadzona przez Centrum e-Zdrowie (CEZ) oraz udostępniony przez CEZ system dystrybucji szczepionek i e-rejestracji.

⁶ Sprawdzono badając dni i godziny szczepień w lipcu 2021 r. i styczniu 2022 r.

⁷ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 lutego 2021 r. w sprawie kwalifikacji osób przeprowadzających szczepienia ochronne przeciwko COVID-19 (Dz.U. poz. 293) – uchylone z dniem 9 kwietnia 2021 r. i rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 kwietnia 2021 r. w sprawie kwalifikacji osób przeprowadzających badanie kwalifikacyjne i szczepienia ochronne przeciw COVID-19 (Dz. U. poz. 668).

- 7574 szczepienia w punkcie szczepień bez transportu, o wartości jednostkowej 61,24 zł i wartości ogółem 463 831,76 zł,
- 29 szczepień w miejscu zamieszkania pacjenta, o wartości jednostkowej 141,00 zł i wartości ogółem 4089,00 zł.

W styczniu 2022 r. w punkcie szczepień w Jabłonie wykonano 859 szczepień przeciw COVID-19, o wartości ogółem 52 684,92 zł, w tym:

- 858 szczepień w punkcie szczepień bez transportu o wartości jednostkowej 61,24 zł i wartości ogółem 52 543,92 zł,
- jedno szczepienie przeciw SARS-CoV-2 przeprowadzone w miejscu zamieszkania pacjenta o wartości jednostkowej 141,00 zł.

(akta kontroli str. 43-218, 270-283, 297-298)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia organizację, wyposażenie i kwalifikacje personelu punktu szczepień SZPZOZ w Jabłonie.

OBSZAR

2. Zamawianie, odbiór i przechowywanie szczepionek

Opis stanu
faktycznego

Osoba wyznaczona przez Dyrektora SZPZOZ na koordynatora szczepień przeciw COVID-19 w SPZZOZ w Jabłonie otrzymała pisemne upoważnienie do pracy z aplikacjami do obsługi szczepień przeciw COVID-19. Do zadań koordynatora należało w szczególności: określenie harmonogramów szczepień, potwierdzanie realizacji szczepień, zamawianie szczepionek oraz nadzór nad przebiegiem szczepień.

SZPZOZ w Jabłonie w dniu 29 stycznia 2021 r., otrzymał z MOW NFZ za pośrednictwem poczty elektronicznej⁸ „Wytyczne w sprawie przyjmowania i przechowywania szczepionek przeciw COVID-19” w punkcie szczepień, zwane dalej „Wytycznymi”.

Wytyczne dla punktu szczepień opracowało Ministerstwo Zdrowia, w celu prawidłowego sposobu przyjmowania i przechowywania szczepionek przeciw COVID-19. Określono m.in. obowiązki osoby odpowiedzialnej za przyjęcie szczepionek oraz osoby odpowiedzialnej za przyjęcie szczepionek, a odpowiedzialność za wdrożenie i kontrolę realizacji wytycznych przypisano osobie kierującej punktem szczepień.

W punkcie szczepień w SZPZOZ w Jabłonie:

- zamówienia na szczepionki przeciw COVID-19 były składane za pośrednictwem Systemu Dystrybucji Szczepionek, dostępnego przez portal <http://sds/mz.gov.pl>,
- przesyłki ze szczepionkami przyjmowano, na podstawie dokumentu wydania z hurtowni,
- zapewniono warunki przechowywania poszczególnych rodzajów szczepionek przeciw COVID-19, zgodnie z Charakterystyką Produktu Leczniczego (CHPL)⁹,

⁸ Komunikat operatora systemu SZOI nr 1854656 z dnia 19 stycznia 2021 r. Oprócz wytycznych dla punktu szczepień przesłano także „Wytyczne ws. Przygotowywania i wydawania wysyłek ze szczepionkami przeciw COVID-19 z hurtowni w ramach Narodowego Programu Szczepień” i „Wytyczne ws. transportu szczepionki przeciw COVID-19 w ramach Narodowego Programu Szczepień”.

⁹ W przypadku szczepionki Comirnaty firmy Pfizer/BionTech - okres przechowywania nieotwartej fiolki w temperaturze 2-8 st. C wynosił 5 dni i został wydłużony do 31 dni (informacja z 18 maja 2021 r.), a w przypadku

- d) określono sposób przechowywania szczepionek, a także postępowanie w przypadku awarii lodówek lub zasilania,
- e) prowadzono ewidencję przychodu i rozchodu poszczególnych rodzajów szczepionek,
- f) określono zakres obowiązków pielęgniarki koordynującej¹⁰,
- g) czterem pielęgniarkom w zakresie obowiązków wpisano prowadzenie ewidencji szczepionek.

(dowód: akta kontroli str.13-55, 155-15, 194, 202, 206, 212, 229-246, 282-283, 345-346, 371)

W punkcie szczepień w SZPZOZ w Jabłonie¹¹, zgodnie z „Wytocznymi” dla punktu szczepień:

- urządzenie chłodnicze znajdowało się z dala od bezpośredniego działania promieniowania słonecznego,
- w lodówce zapewniono właściwą cyrkulację powietrza oraz równomierny rozkład temperatury,
- szczepionki nie były umieszczone na drzwiach lodówki, gdzie mogły być narażone na największe wahania temperatury,
- rejestrator ewidencjonował pomiar temperatury w lodówce. W okresie od 24 do 31 stycznia 2022 r. temperatura wyniosła od 4,7 do 5,8 stopnia Celsjusza, przy zalecanej od 2 do 8 stopni.

Na dzień przeprowadzenia oględzin:

- w lodówce było 300 dawek szczepionki firmy Pfizer i odpowiednio 120 dawek firmy Pfizer 5+ oraz 80 dawek szczepionki firmy Janssen,
- najkrótszy termin ważności 120 dawek szczepionki firmy Pfizer seria FP 8233 upływał 18 lutego 2022 r., a najdłuższy 80 dawek szczepionki Janssen seria ACA 6111 25 maja 2022 r.,
- w lodówce nie przechowywano żywności i napojów.

(akta kontroli str.282-296)

W procedurach wewnętrznych SZPZOZ w Jabłonie nie uregulowano zagadnień wskazanych w „Wytocznym”, takich jak:

- pisemne wyznaczenia osób odpowiedzialnych za przyjęcie szczepionki w przypadku zastępstwa,
- obowiązek sprawdzenia i dokumentowania: godziny dostawy, warunków transportu, w tym temperatury,
- obowiązek sprawdzenia stanu przesyłki pod kątem ewentualnych uszkodzeń mechanicznych,
- obowiązek i zasady dokonywania pokwitowania odbioru.

Koordynator szczepień przeciw COVID-19 wyjaśniła m.in., że osobą upoważnioną i odpowiedzialną za odbiór szczepionek jest Koordynator Szczepień. W przypadku nieobecności Koordynatora, szczepionki odbiera sekretarka medyczna, na podstawie przekazanego przez Koordynatora kodu PIN lub wiadomości SMS. Do zakresu obowiązków sekretarki należy m.in. przyjmowanie korespondencji zewnętrznej, w tym

---

szczepionki Vaccine Janssen okres ten wydłużono z trzech miesięcy do 4,5 miesiąca (informacja z 1 października 2021 r.). W przypadku szczepionki Vaccine AstraZeneca okres przechowywania nieotwartej fiolki wynosi 6 miesięcy podczas przechowywania w lodówce w temperaturze od 2 do 8 stopni C.

¹⁰ Obejmował m.in. nadzorowanie przestrzegania przez podległy personel procedur obowiązujących w SZPZOZ.

¹¹ Na podstawie oględzin z 2 lutego 2022 r.

polecanej i za potwierdzeniem odbioru. Takie zasady sprawdzają się w SZPZOZ od lat i nie było potrzeby wprowadzania nowych zasad na potrzeby Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19. Procedura szczepień ochronnych była tworzona i wprowadzona w SZPZOZ w 2020 r. na potrzeby prowadzonych szczepień ochronnych, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi i nie była aktualizowana na potrzeby szczepień przeciw COVID-19. Narodowy Program Szczepień przeciw COVID-19 był realizowany na podstawie „Wytycznych w sprawie przyjmowania i przechowywania szczepionek przeciw COVID-19” i nie tworzyliśmy odrębnego dokumentu określającego zasady zawarte w „Wytycznych”.

Badanie 13 dostaw szczepionki, spośród 23 dostaw z hurtowni P., wykazało, że dziewięć dostaw przyjęto bez listu przewozowego i udokumentowania temperatury transportu.

Koordynator szczepień przeciw COVID-19 wyjaśniła, że kurierzy przekazujący szczepionki do punktu szczepień nie dysponowali kopią listu przewozowego, a osoba odpowiedzialna za odbiór szczepionki nie miała możliwości uzyskania od osoby przekazującej powyższego dokumentu. Kontaktując się telefonicznie, w celu zapytania dlaczego nie dostajemy listu przewozowego, otrzymałam informację od hurtowni P(...), że „list przewozowy jest wewnętrznym dokumentem hurtowni i hurtownia nie przekazuje tego dokumentu do punktów szczepień”.

(akta kontroli str. 28-37, 247-253, 297-303, 343-365, 370,374-375)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W punkcie szczepień w Jabłonie zapewniono warunki przechowywania poszczególnych rodzajów szczepionek przeciw COVID-19, zgodnie z Charakterystyką Produktu Leczniczego.

3. Realizacja i raportowanie procesu szczepień ochronnych przeciw COVID-19

Opis stanu
faktycznego

SZPZOZ w Jabłonie, w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 stycznia 2022 r. zamówił i przyjął do punktu szczepień w Jabłonie 8750 dawek szczepionek, w tym:

- 6450 dawek Comirnaty firm Pfizer i BioNTech, z czego wykorzystano 6150 dawek, a 300 znajdowało się w lodówce;
- 400 dawek Comiranty 5+ Pfizer i BioNTech (dla dzieci); wykorzystano 270 dawek, w lodówce było 120 dawek, utracono 10 dawek;
- 700 dawek Vaxzevria firmy AstraZeneca, wykorzystano 634 dawki, utracono 66 dawek;
- 1200 dawek Vaccine Janssen firmy Johnson&Johnson's, wykorzystano 1119 dawek, w lodówce było 80 dawek, 1 dawkę utracono.

Podawane pacjentom szczepionki nie były przeterminowane. SZPZOZ nie dokonywał zwrotu zamówionych i dostarczonych szczepionek. Do 2 lutego 2021 r. utracono łącznie 77 dawek szczepionek, w tym:

- jedną dawkę Janssen z powodu niezgłoszenia się pacjenta;
- siedem dawek Pfizer Junior 5+ z powodu niezgłoszenia się pacjentów;
- trzech dawek Pfizer z powodu niezgłoszenia się pacjentów,

- 66 dawek AstraZeneca, w tym sześć z powodu niezgłoszenia się pacjentów (szerzej opisano w punkcie *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Szczepionki niewykorzystane lub przeterminowane przekazano do utylizacji. Informacje o stratach szczepionek SZPZOZ w Jabłonnice przekazał do Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych.

(akta kontroli str.44, 219-228, 254-256,260-261, 339-342)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Utratę z winy pracownika SZPZOZ szczepionki firmy AstraZeneca w liczbie 60 dawek, Koordynator szczepień w SZPZOZ w Jabłonnice złożył 4 maja 2021 r. o godz. 9.15, dwa zapotrzebowanie po 100 dawek oraz kolejne o godz. 9.16 również na 100 dawek, (łącznie 300 dawek szczepionki). Szczepionki te dostarczono do punktu szczepień, w liczbie 100 dawek 7 maja 2021 r. i 200 dawek 1 lipca 2021 r. Z dostarczonych 200 dawek szczepionki AstraZeneca, nr serii ABX8332 z datą ważności do 30 września 2021 r., przeterminowało się 66 dawek, w tym 6 dawek z jednej fiolki z powodu niestawienia się pacjentów.

Koordynator szczepień wyjaśniła, że omyłkowo zamówiła 100 dawek na drugą dawkę AstraZeneca, ale nie zdawała sobie sprawy, że system automatycznie zamówi szczepionkę na drugą dawkę. Pomyłka wynikała ze zmieniających się sposobów zamówień szczepionek w systemie dystrybucji szczepionek. W celu uniknięcia przeterminowania się 60 dawek szczepionki, telefonicznie informowano okoliczne punkty szczepień i instytucje o możliwości zaszczepienia, ale nie było chętnych. Szczepionki nie zostały zwrócone do RARS, ponieważ opakowanie 10 fiolek (100 dawek) zostało otwarte i zużyto 4 ampułki, a zwrócić można było tylko zaplombowane opakowanie¹².

(akta kontroli str. 369-370, 374-377)

OCENA CZĄSTKOWA

Spośród 8750 przyjętych dawek szczepionek, SZPZOZ w Jabłonnice dopuścił z winy pracownika do utraty (poprzez przeterminowanie) 60 dawek (0,69%). Podmiot leczniczy prawidłowo raportował stratę szczepionek w Systemie Dystrybucji Szczepionek.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań zmierzających do ograniczenia ryzyka dokonywania nieuzasadnionych potrzebami zamówień szczepionek przeciwko COVID-19.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania

¹² Komunikat Ministra Zdrowia z 29 lipca 2021 r. w sprawie zwrotów szczepionek przeciw COVID-19.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa 2 marca 2022 r.

Kontroler
Andrzej Szpigielski
Główny Specjalista Kontroli
Państwowej

Andrzej Szpigielski
.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia
p.o. DYREKTORA
Departamentu Zdrowia

M. Stolarczyk
.....
podpis